

**Рішення спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії**

Спеціалізована вчена рада Донецького національного університету імені Василя Стуса Міністерства освіти і науки України, м. Вінниця, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії галузі знань 08 «Право» на підставі прилюдного захисту дисертації «Виконання рішень Конституційного Суду України: проблеми теорії і практики» за спеціальністю 081 «Право» 05 березня 2024 року.

Воронов Дмитро Олександрович,

1995 року народження

Громадянин України

освіта вища: у 2018 році закінчив Донецький національний університет імені Василя Стуса (диплом магістра з відзнакою, спеціальність – 081 «Право»).

У 2019 р. вступив до аспірантури Донецького національного університету імені Василя Стуса на кафедру конституційного, міжнародного і кримінального права за спеціальністю 081 «Право».

Дисертацію виконано в Донецькому національному університеті імені Василя Стуса Міністерства освіти і науки України, м. Вінниця.

Науковий керівник: Писарева Елла Анатоліївна, кандидат юридичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри цивільного права і процесу Донецького національного університету імені Василя Стуса.

Здобувач має 9 наукових праць: 4 статті в наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України; 4 тез доповідей на науково-практичних конференціях, 1 стаття у науковому виданні зарубіжної країни, зокрема:

Статті в наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України з присвоєнням категорії «Б»

1. Воронов Д. О., Писарєва Е. А. Контроль за виконанням рішень та додержанням висновків Конституційного Суду України: деякі проблемні аспекти. *Науковий вісник МГУ. Серія «Юриспруденція»*. 2020. № 47. Т. 1. С. 34-39. URL: https://vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc47/part_1/9.pdf DOI: <https://doi.org/10.32841/2307-1745.2020.47-1.7>

Ключові слова: Конституційний Суд України, виконання рішень Конституційного Суду України, додержання висновків Конституційного Суду України, конституційний контроль, контроль за виконанням рішень та додержанням висновків, притягнення до відповідальності.

2. Воронов Д. О. Щодо сутності рішення Конституційного Суду України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 11. URL: http://www.lsej.org.ua/12_2021/12.pdf. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2021-12/11>.

Ключові слова: рішення Конституційного Суду України, сутність рішення Конституційного Суду України, функція рішення Конституційного Суду України, правова природа, ознаки рішення Конституційного Суду України.

3. Воронов Д. О. Порівняльно-правова характеристика порядку виконання рішень конституційних судів країн-членів Конференції європейських конституційних судів. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична*. 2022. Вип. 32. С. 147–155. URL: <https://zenodo.org/records/6573511>. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.6573511>.

Ключові слова: рішення Конституційного Суду, постанова Конституційного Суду, висновок Конституційного Суду, виконання рішень, порядок виконання рішень Конституційного Суду, правове порівняння.

4. Воронов Д. О. Аналіз судової практики у контексті притягнення до відповідальності за невиконання рішень Конституційного Суду України». *Правничий часопис Донецького національного університету імені Василя*

<https://jpchdnu.donnu.edu.ua/article/view/13271>.

DOI: <https://doi.org/10.31558/2786-5835.2022.1.5>.

Ключові слова: рішення Конституційного Суду України; виконання рішень Конституційного Суду України; кримінальна відповідальність; невиконання рішень Конституційного Суду України; аналіз судової практики; Єдиний державний реєстр судових рішень.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради.

Гоцуляк Юрій Вікторович, доктор юридичних наук, доцент, завідувач кафедри теорії, історії держави і права та філософії права Донецького національного університету імені Василя Стуса.

Зауважень немає.

Міхайліна Тетяна Вікторівна, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри теорії, історії держави і права та філософії права Донецького національного університету імені Василя Стуса.

Зауважень немає.

Турченко Ольга Григорівна, кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри конституційного, міжнародного і кримінального права Донецького національного університету імені Василя Стуса.

Зауважень немає.

Жаровська Ірина Мирославівна, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри теорії права та конституціоналізму Національного університету «Львівська політехніка»:

1. Відмічаючи новаторський підхід автора до можливої процедури скасування рішень чи висновків Конституційного Суду України, потребує додаткової аргументації визначена автором підстава скасування у вигляді «зловживання впливом КСУ при прийнятті ним рішення чи наданні висновку» (с. 20, с. 162).

2. На с. 72 у п. 5 автор визначає ознаки рішення КСУ, які відрізняють його від інших актів Суду через призму їх правової природи, зокрема, вказуючи, що вони «3) мають складну та змішану правову природу, що органічно поєднує прецедентний (преюдиціальний) і нормативно-правовий характер». Хотілося б дізнатись думку дисертанта про співвідношення вказаних ознак між собою щодо їх однопорядковості чи синонімічності.

3. У своїй роботі автор виділяє три етапи, на яких здійснюється забезпечення виконання і контроль за виконанням рішень та додержанням висновків КСУ (с. 162-163), в контексті чого додаткової аргументації потребує два моменти: 1) чи утотожнює автор поняття забезпечення виконання і контроль за виконанням; 2) чи здійснюється забезпечення виконання і контроль за виконанням на всіх трьох етапах одночасно.

Терлецький Дмитро Сергійович, кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри конституційного права Національного університету «Одеська юридична академія».

1. Переконали, що після здобуття незалежності Україна, пострадянська держава, яка ніколи не мала традиції обмеження верховенством права та демократичною відповідальністю, зробила вибір на користь юридичного обмеження влади. На противагу радянській конституції як програмного політико-правового акта, наповненого ідеологічними догмами, який єдиною наявною партією замість керуватися ним – довільно переписувала, і який не підлягав прямому застосуванню, зокрема судами, і в цьому аспекті – «конституції, яка описує» (Д. Грімм), Конституція України, сприйнявши загальну ідентичність сучасних конституцій – поділ та обмеження державної влади, прихильність дотриманню верховенства права, утвердження та захист основоположних прав людини – ніби засвідчила еволюційний стрибок до «конституції, яка обмежує» (Д. Грімм).

Визначальним наслідком вибору на користь юридичного обмеження влади стало визнання за Конституцією України її верховенства, яке вказує на її найвищу юридичну силу у правовій системі, але цим не вичерпується.

Якщо верховенство розуміти як якість чи стан володіння більшою владою, авторитетом або пануванням чи першістю щодо кого або чого-небудь, то верховенство конституції засвідчує загальну підпорядкованість об'єктивованому до певної міри її змістом праву, зокрема й будь-якої політичної влади, яка в такий спосіб набуває легітимності та якій через це коряться люди. З цієї причини верховенство конституції передбачає її верховенство й щодо (зокрема або насамперед) парламенту і, як наслідок, – вищу юридичну силу щодо всіх «підконституційних» правових актів, які створюються парламентом.

Дотримуючись наведеної позиції, вважаю необхідним вказати, певно, на найбільш дискусійний результат наукової розвідки, який під час публічного захисту потребує від автора роз'яснень та додаткової аргументації.

Йдеться, очевидно, про пропозицію запровадити процедуру скасування рішень та висновків Конституційного Суду України у випадку зловживання впливом Конституційним Судом України при прийнятті рішення чи наданні висновку, шляхом внесення змін до Конституції України.

Незважаючи на міркування, викладені, зокрема, на с. 127-130 дисертації, позиція автора щодо бажаних *та* можливих політичних наслідків реалізації аргументованої ним пропозиції залишилася невизначеною. Адже, значення цієї пропозиції сягає значно далі за визнання за парламентом повноваження скасовувати рішення і висновки, ухвалені Конституційним Судом України, який зрештою інституційно забезпечує підпорядкованість парламенту праву, об'єктивованому до певної міри змістом Конституції держави.

Науковий інтерес, водночас, становить більш детальне пояснення автора щодо функціонального призначення встановлення надвисокого бар'єру при голосуванні у Верховній Раді України для прийняття рішення про скасування рішення чи висновку Конституційного Суду України. Дозволю твердити, що такий високий бар'єр – не менш як три четвертих від

конституційного складу Верховної Ради України – з високою ймовірністю унеможливило прийняття народними депутатами України рішення про скасування рішення чи висновку Конституційного Суду України.

2. Серед наукових результатів дисертаційного дослідження, які винесені автором на захист, надзвичайно вагому складову становлять пропозиції щодо вдосконалення чинного правового регулювання порядку виконання рішень та висновків Конституційного Суду України, юридичної відповідальності за невиконання рішень Конституційного Суду України, включно із змінами до Конституції та Кримінального кодексу України. Відсутність в дисертаційному дослідженні належної уваги та відповідного аналізу положень проекту Закону України «Про конституційну процедуру» (№ 4533 від 21.12.2020 р.) у цьому контексті я сприймаю як прикре упущення автора. Особливо, якщо взяти до уваги, що на с. 81-82 дисертації автор чітко визначає власну позицію відносно проекту Закону України «Про процедуру розгляду справ і виконання рішень Конституційного Суду України» (№ 4533-1 від 06.01.2021 р.).

З наведених причин вважаю необхідним і доцільним вказати найменше на два моменти, які потребують визначення ставлення і оцінки автора під час публічного захисту.

По-перше, йдеться про положення статті 58 проекту Закону України «Про конституційну процедуру» (№ 4533 від 21.12.2020 р.), які містять новації відносно визначення Конституційним Судом України строку втрати чинності актом (його окремими положеннями).

По-друге, йдеться про положення частини третьої та частини четвертої статті 63 проекту Закону України «Про конституційну процедуру» (№ 4533 від 21.12.2020 р.), якими запропоновані новації відносно виконання рішень Конституційного Суду України.

3. Автор вдається у підрозділі 2.2. «Забезпечення належного виконання рішень Конституційного Суду України» (с. 107-139 дисертації) до аналізу вже аргументованих, зокрема Богдановою С.Д., можливих шляхів

розв'язання проблеми виконання Верховною Радою України рішень Конституційного Суду України. Йдеться серед іншого про наділення Конституційного Суду України правом законодавчої ініціативи у Верховній Раді України (с. 132-137 дисертації).

При цьому, попри приділену цій пропозиції увагу, вважаю слушним, аби під час публічного захисту автор більш чітко визначив власну позицію щодо обґрунтованості та можливих обмежень при наділенні правом законодавчої ініціативи у Верховній Раді України Конституційного Суду України.

4. Позитивно оцінюючи прагнення автора аргументувати пропозиції щодо удосконалення правового регулювання юридичної відповідальності за невиконання рішень Конституційного Суду України, разом з тим вважаю слушним наголосити на потребі більш детального опрацювання відповідно до засад техніки нормопроєктування пропонованих змін складу кримінального правопорушення, передбаченого положеннями ч. 4 ст. 382 Кримінального кодексу України.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада присуджує Воронову Дмитру Олександровичу ступінь доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Голова спеціалізованої вченої ради

Юрій ГОЦУЛЯК

